

Po konfiskacie nakład drugi!

PRZEWODNIK POWIATU ŻYWIECKIEGO

Miesięcznik poświęcony interesom powiatu.

Przedpłata wynosi z przysyłką pocztową 2 K. 30 hal. Wychodzi dnia 1-go każdego miesiąca. pojedynczy numer 20 h.

Zabłocie — Żywiec, dnia 1. Sierpnia 1902.

Reklamy i ogłoszenia przyjmuje Administracja i oblicza takowe po 2 hal. a słowo zwykłemi literami, tłustemi literami po 4 hal.

Motto „Różnij prawdę — o resztę nie pytaj“.

№ 3

Popierajmy przemysł krajowy!

Rok III.

Od Administracji!

Zawiadamiamy Czytelników naszych, że naczelnny organ Stronnictwa ludowego, „KURJER LWOWSKI“ pismo codzienne, otrzymać mogą prenumeratorowie „Przewodnika powiatu Żywieckiego“ po niższej cenie 2 korony miesięcznie. Prenumeratę przyjmujemy na wspomnianie pismo każdego czasu.

Prosimy przytem o łaskawe uiszczenie prenumeraty za nasze pismo.

Rocznica grunwaldzka.

Lat czterysta dziewięćdziesiąt i dwa upłynęło w dniu 15. lipca, od chwili, w której wojsko polsko-litewskie pod wodzą króla Jagiełły i księcia Witolda zadały Krzyżakom ogromną klęskę. Zakon krzyżacki, który pod osłoną religii i swego wysłannictwa bożego rabował, grabił i mordował, a radby był zawojować cały świat, dybał szczególnie zachłannością swą na ziemię polskie, które go niestęchanie nęciły. Oręż polski zniszczył te butne zamiary i na długie czasy dał przykładną naukę: aby po polskie ziemię nie wyciągać ręki. Krzyżacy stracili kilkanaście tysięcy ludzi, wśród których poległ mistrz zakonu Ulryk Jungingen.

Pięćset lat blisko upłynęło od pamiętnego zwycięstwa. Tegoczesny mistrz w tym samym krzyżackim zamku malborskim wypowiedział słowa, które oznaczają, że pragnienie krzyżactwa na ziemi polskiej nie zagaszone jeszcze po pięciu wiekach. Polska chociaż od wieku na trzy rozdarte części, gotowa w każdej chwili znów pokazać światu swoje męstwo i sprawić krzyżactwu butnemu drugi Grunwald. Wprawdzie część Polski terytoryalnie zabrało krzyżactwo, ale terytoryalnie tylko, a wszystkie dalsze zakusy sprowadzą naukę, że choć okuta w kajdanach jeszcze nie zginęła...

Naród polski rocznicę obchodził bardzo uroczysto. Żywiec między miastami urządzającymi obchód nie pozostał w tyle. Kiedy tylko pierwsze ze stolicy nadeszły wieści, że obchód taki postanowiono, obywatelstwo żywieckie nie czekając na inicjatywę gnuśnego sokoła, zorganizowało się w komitet, który rażno wziął się do pracy. Komitet ten pod przewodnictwem p. Józefa Studenckiego, wydał gorącą odezwę do „Obywateli-Rodaków“ i ułożył program. Dzień 20. lipca b. r. przeznaczono na dzień uroczystości. Z uderzeniem godziny piątej rano w dniu tym, strzały moździerzy dały zapowiedź uroczystości. Z wieży kościelnej odezwał się hejnał, a muzyka przy dźwiękach pieśni narodowych, poprzedzona banderą góralską wyruszyła z rynku przez ulice Żywca i Zabłocia. Ruszył także pochód złożony z przedstawicieli

obywatelstwa, „Sokoła“ i cechów. O godzinie 8-mej ustawił się przed magistratem pochód wspaniały, który wyruszył na nabożeństwo do kościoła. Pochód składał się: Banderę góralską, Towarzystwo Sokół i muzyka, Rada miejska z deputacjami gmin okolicznych, deputacja panien z wieńcem który złożono później u pomnika króla Jagiełły na rynku, młodzież gimnazjalna, koło Pań Towarzystwa „Szkoły ludowej“, Rada powiatowa żywiecka, Straże ogniowe i wielka ilość patryotycznej publiczności. O godzinie dziewiątej odbyło się solenne nabożeństwo we farze, na którym śpiewał chór, studentów — po nabożeństwie pieśni patryotyczne. Ksiądz Migdał oświadczył od ołtarza, że z polecenia Władzy wyższej, kazania okolicznościowego się zrzeka. To oświadczenie wywołało wrażenie nieprzyjemne. Po nabożeństwie pochód wyruszył na rynek, gdzie przy ustawionym pomniku Jagiełły przemówił adwokat Kornicki, poczem między włościan rozdano broszurki z opisem bitwy pod Grunwaldem. Wieczorem odbyło się przedstawienie okolicznościowe w sali magistratu, przy pełniutkiej sali publiczności wszelkich sfer i zawodów. Ogniste słowo wstępne wygłosił Dr. Miodoński, poczem popisywały się chóry i deklamatory, a na zakończenie odegrano »dialog z Grażyny.« Po przedstawieniu odbyła się w sali hotelu narodowego wspaniała wieczornica. Zagaił ją zastępca przewodniczącego komitetu p. Ringer w słowach niewyszukanych, ale szczerych i z serca płynących wyrażając przy tem radość z powodzenia uroczystości, na które złożyły się usiłowania i dobre chęci wszystkich. Wieczornica przeciągnęła się do rana.

Wrażenie z uroczystości bardzo dodatnie. Miasto było ubrane w flagi, kwiaty i dywany. Znaleźli się jednak i tacy, którzy nie poczuli się do obowiązku uczestniczenia w pamiętnym obchodzie. I bez nich odbyło się wszystko wzniosłe i pięknie.

Sejm.

Nie można twierdzić, że Sesa ubiegła była bezowocną. W prawdzie zrobiono nie wiele, ale wprost twierdzić, że nic nie zrobiono nie godzi się. Już samo uchwalenie podwyższenia pensji nauczycielskich na to twierdzenie »nic«, nie pozwala. Podwyżka ta nie jest nadzwyczajną i dawno powinna była nastąpić, ale... dobre i to. Wkrótce powinno być więcej, bo wynagrodzenie dotychczasowe nie stoi w żadnym stosunku do pracy na jaką nauczycielstwo jest skazane.

W sesji ubiegłej zgłoszono następujące wnioski:

Poseł Abrahamowicz w sprawie ulg podatkowych dla właścicieli parcel gruntowych, którzy przeprowadzają drenowanie celem odwodnienia gruntów.

P. Barwiński w sprawie założenia w Stanisławowie wyższego gimnazjum państwowego z językiem wykładowym ruskim.

P. Baworowski Jerzy w sprawie porobu i przymusowego ściągania podatków.

P. Bojko o podwyższenie subwencji dla szkoły polskiej w Białej na 20 tys. k.

P. Buynowski 1) w sprawie zmiany ustawy gminnej na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami, 2) w sprawie zmiany ustawy drogowej, 3) z wezwaniem do rządu, aby cofnął reskrypt mylny, wydany przez lwowską dyrekcję skarbową względem wymiaru podatku osobisto dochodowego.

P. Cielecki 1) w sprawie zwołania ankiety celem obmyślenia środków przyjscia w pomoc mniejszemu rolnictwu, 2) w sprawie dopuszczenia kółek rolniczych do korzystania ze stałego funduszu hodowlanego w kwocie 100.000 k.

P. Dzieślewski 1) o przyjmowanie uczniów szkół realnych na uniwersytet, 2) o wezwaniu rządu do uregulowania w drodze ustawodawczej sprawy wyłączenia dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych.

P. Garapich w sprawie dostaw dla armji i rozmaitych ulg i ułatwień dla ludności dla złagodzenia ciężarów, wynikających z powinności wojskowej.

P. Gniewosz projekt ustawy lasowej.

P. Gnoiński Jan o wyjednanie w drodze ustawodawczej zmian w opodatkowaniu spirytusu.

P. Gnoiński Wincenty w sprawie uznania drogi Brody—Łopatyn—Radziechów do Krystynopola za drogę krajową.

P. Hupka w sprawie wezwania c. k. Rządu, aby sankcjonowane dnia 9. grudnia 1899 ustawy »o komasacji gruntów rolnych«, ustawy »o podziale lub regulacji użytkowania gruntów wspólnie używanych« i ustawy »o składzie komisji krajowej dla spraw wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych«, jak najszybciej w życie wprowadzić.

P. Huryk i Barabasz w sprawie przyspieszenia regulacji rzeki Bystrzycy.

P. Jędrzejowicz Stanisław 1) w sprawie zmiany ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych, 2) o podniesienie chowu koni.

P. Korol wniosek nagły o zapomogę dla pogorzalców wsi Kulawa w pow. żółkiewskim.

P. Kramarczyk wniosek nagły w sprawie uchwalenia zapomogi dla powodziarzy pow. bialskiego.

P. Kozłowski 1) w sprawie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych, 2) w sprawie wydania zarządzeń potrzebnych do wykonania ustawy o regulacji rzek.

P. Lubomirski Kazimierz 1) w sprawie udzielenia przez kraj gwarancji uzupełniającej dla kapitału pierwszeństwa w sumie 2.000.000 kor. dla kolei Podgórze—Myślenice—Lubień na podstawie udzielonego przez Rząd kredytowania kosztów ruchu, 2) wniosek nagły o zapomogę dla powodziarzy z Makowa.

Apteka Mra. Farm. Stanisława Szczepańskiego w Zabłociu-Żywiec poleca Wody mineralne sztuczne wyrobu K. Rzacy i Chmurskiego: Selterską, Bilńską, Giesshüblerską, Litową i Rakoczy doskonałe w skutkach a tańsze od rodzimych.

P. Maiss o wezwanie rządu do zakładania przy salinach kąpieli solankowych.

P. Mars 1) w sprawie zwołania ankiety dla zbadania, czyli i w jaki sposób należałoby zmienić dzisiejszą gospodarkę funduszami na cele sanitarne, 2) o połączenie Nowego Sącza ze Szczawnicą.

P. Maryewski w sprawie dopuszczenia nadzoru Wydziału krajowego nad kasami oszczędności pozostającymi pod gwarancją miast lub powiatów, 2) wniosek nagły w sprawie uchwalenia zapomogi dla powoźcian.

P. ks. Mazikiewicz 1) w sprawie uwolnienia domów włościańskich, i małomieszczańskich dwóch najniższych klas podatkowych od wszystkich dodatków krajowych i autonomicznych na czas uwolnienia ich od podatku domowo-klasowego, 2) w sprawie polecenia Wydziałowi krajowemu, aby wydał i rozesłał do wszystkich zwierzchności gminnych pouczenia o przepisach ustawy państwowej z 23. maja 1880 Nr. 39, Dz. u. p. i rozp. minist. z 10. grudnia 1880 Nr. 140 Dz. u. p. co do uwolnienia od podatku domowego nowo-wybudowanych domów.

P. Merunowicz 1) w sprawie upaństwowienia kolei północnej im. ces. Ferdynanda, 2) o uregulowaniu wychodźstwa i opiekę konsularną nad wychodźcami.

P. Mogilnicki 1) w sprawie uchylecia rozporządzenia ces. z dnia 20. kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. u. p. 2., w sprawie wezwania Rządu aby przystąpił jak najrychlej do zarządzenia już uchwalonych robót inwestycyjnych i o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby co rychlej zajął się uchwaloną już regulacją rzek i wykonaniem robót melioracyjnych, 3) wniosek nagły o ochronę wsi Dobrowlanej przed zalewem Łomnicy.

P. Moysa i Zaleski w sprawie zniesienia ceny soli, podwyższenia krajowego kontyngentu soli, bezpłatnego poboru surowicy dla bydła, powiększenia produkcji soli nawozowej i połączenia kolejowego Salin Kałuskich ze stacją kolei w Kałuszu.

P. Oleśnicki w sprawie założenia uniwersytetu ruskiego we Lwowie, utworzenia narazie katedr ruskich na lwowskim uniwersytecie i uregulowania stosunków językowych w urzędowaniu wewnętrznym tego uniwersytetu.

— P. Paszkowski w sprawie ułatwienia kredytu melioracyjnego.

P. Płocki o zbadanie kwestyi budowy krajowych zbiorników ropy, względnie gwarancji krajowej i oprocentowanie kapitałów prywatnych, wyłożonych na budowę takich zbiorników.

P. Rotter o reformę szkół średnich.

P. Rozwadowski o pomnożenie liczby geometrów ewidencyjnych

P. Rutowski o ułatwienie parcelacji majątków większych.

P. Rydygier o wybudowanie potrzebnych budynków dla pomieszczenia klinik.

P. Skołyśzewski 1) w sprawie wezwania rządu do ścisłego przestrzegania ustawy z 15. listopada 1867 r. Nr. 135 Dz. u. p. o prawie zgromadzania się, 2) wniosek nagły w sprawie uchwalenia zapomogi dla powoźcian.

P. Stapiński 1) w sprawie zamawiania wszelkich dostaw dla Wydziału krajowego i zakładów krajowych wyłącznie u krajowych producentów i dostawców, 2) w sprawie zmiany ustawy drogowej w kierunku zniesienia myt i szarwarków, 3) wniosek nagły z protestem przeciwko występowi cesarza Wilhelma w Malborgu, 4) o wprowadzenie języka polskiego, jako urzędowego w służbie wewnętrznej we wszystkich władzach i urzędach w kraju, 5) w sprawie należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacei — od roku 1893 do 1897, 6) wniosek nagły w sprawie podejrzanym wypadków śmiertelnych w krakowskim szpitalu dla obłąkanych, 7) w sprawie zmiany statutu i ordynacji wybor-

czej sejmowej na zasadzie utworzenia w kraju powszechnego głosowania i zaprowadzenia bezpośredniego, tajnego głosowania, 8) wniosek nagły w sprawie niedopuszczenia przez marszałka kraj. do odczytania interpelacji tegoż posła z powodu konfiskaty pism lwowskich za pomieszczenie odezwy komitetu obchodu grunwaldzkiego.

P. Staruch o zmianę ustawy o konkurencji kościelnej i parafialnej.

P. Stojalo wski 1) przeciw przeniesieniu Sądu powiatowego z Ślemienia do Suche, 2) o udzielenie spółce »Ochrony i pomocy narodowej« w Białej pożyczki bezprocentowej w kw. 25.000 K na wybudowanie polskiego domu robotniczego w Lipniku pod Białą (t. j. jego towarzystwu), 3) o zaprowadzenia opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką, 4) o uzupełnienie ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej postanowieniem, że członkom reprezentacji gminnej i powiatowej nie wolno być przedsiębiorcami dostaw lub robót gminnych a względnie powiatowych, 5) o wezwanie rządu, aby założył w Białej polskoniemieckie seminarium nauczycielskie, 6) o założenie szkoły przemysłowej w Białej.

P. Szajer 1) o zniesienie myt na drogach krajowych i powiatowych, 2) o ukrajowienie 2 dróg wodnych z Rzeszowa do Niska, 3) o zakładanie kraj. fabryk betonowych, 4) o podniesienie chowu nierogacizny, 5) o zniesienie notariatu, 6) o budowę kolei z Rzeszowa na Głogów, Kolbuszową do Rozwadowa, 7) o utworzenie nowego sądu powiatowego w Rzeszowskiem.

P. Szwed 1) o udzielenie mieszkańcom powiatu Żywieckiego znaczniejszej pomocy z funduszy krajowych z powodu klęski powodzi z dnia 18. i 19. czerwca b. r., 2) o przyznanie mieszkańcom gmin Sopotnia mała, Przyłków, Krzeszów, Rychwałd i Rychwałdek pow. Żywieckiego zapomogi 5000 K na zasiew gruntów i wyżywienie ludności klęską gradową w r. 1901 dotkniętej.

P. Tomaszewski o zmianę ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli.

P. Trzeciński w sprawie zaprowadzenia w niższych szkołach rolniczych i szkołach gospodyń nauki marynowania i wędzenia mięsiva.

P. Tyszkiewicz o budowę kolei z Rzeszowa do Kolbuszowej.

P. Wilczkiewicz 1) o podniesienie i ochronę Sądownictwa, 2) wniosek nagły o odszkodowanie dla gmin i obszarów dworskich zalanych wylewem Brnia.

P. Włodek wniosek nagły w sprawie uchwalenia zapomogi dla powoźcian w pow. bocheńskim

P. Żardecki w sprawie wydania ustawy łowieckiej.

W sprawie misyi.

Z prawdziwą radością i zadowoleniem dowiedzieliśmy się, iż poczyniona w naszym piśmie wzmianka o potrzebie odbycia misyi, znalazła we właściwym miejscu uwzględnienie. Wielelni O. O. misjonarze przybyli do Lipowej i może wkrótce zawitają do nas. Okolica nasza to wdzięczne pole do działania dla niezmordowanej a skutecznej pracy Księży tego zakonu. Niepotrzebujemy zaślaniać oczu wstydliwie na widok naszych stosunków, ale raczej mamy obowiązek napiętnowania i potępić, to co jest złem.

A niestety otwarcie powiedzieć musimy, iż ludność nasza stoi pod względem moralnym niżej zera, że już najwyższy czas, aby ten poziom moralny podnieść, wiele czynników składa się na obniżenie tego poziomu.

Sąsiedztwo miast fabrycznych dostarcza ludności doktryn, które we wybijanej wyobraźni naszych robotników przeradzają się w zuchwałość i butę. Na porządku dziennym są u nas pijatyki i rozboje a po-

rządny człowiek lękać się musi wejść poza obręb miasta.

Jakże innym jest prosty i uprzejmy chłopek gospodarz a nawet robotnik winnych dzielnicach naszej Polski. Dużo przyczyniły się także do rozzuchwalenia ludności polityczne i przewrotne nauki znanego Księdza agitatora, które u nas znalazły podatny grunt podczas gdy w innych stronach ludność dawno się już na tych naukach poznała, a dźwignią złego to wódka. — Z jednej strony rząd na pozor chce położyć tamę pijaństwu wprowadza dla Galicyi osobne ustawy o opilstwie, a zdruziej strony bierze w obronę — propinację. Władze administracyjne nigdy tak gorliwymi nie są jak wtedy, kiedy chodzi o propinację — nawet w sprawie tak małej wagi, jeśli wpłynie doniesienie, że gdzieś ktoś parę kieliszków wódki przeszwarcował, nie więc dziwnego, że w obec tego propinacja się rozwielmożniła, a wódka płynie strugami zalewając serca i rozum.

Wstręt przejmuje przechodząc ulicami naszego miasta — gościncami naszego powiatu. — Literalnie co krok spotkać można pijanicę zataczającego się, a nie rzadko leżącego na ziemi lub w rowie.

Oczywiście, że ludność taka pohopną jest do bijatyk, awantur, rozbojów i kradzieży. Rzuciliśmy tych kilka słów aby Wielebnym O. O. misjonarzom wskazać złe które u nas grasuje. Nie możemy się atoli wstrzymać od tej uwagi, że ludność naszego powiatu dotkliwie cierpi wskutek walk stanowych i rasowych. Pomimo najkorzystniejszych warunków dla ekonomicznego rozwoju miasta i powiatu panuje zastój.

Chłop niedowierza mieszczaninowi, robotnik swojemu pracodawcy, i wzajemnie się nienawidzą. Miasto spogląda z zawiścią na wzrost przyległych gmin, a raczej przedmieść zaskorupiając się w swych zacofanych pojęciach. Inteligencja czuje się obcą wśród miasta i tak wszystkie siły któreby zużyć można do podniesienia miasta i powiatu, są rozdrobnione. Ten duch nienawiści, wpojony zostaje już w dzieciinne umysły i nie dziwi nas jeśli się zdarzają takie wypadki że włościanie Zabłoccy napadają znienawidzonych »szczupaków« obywateli Żywieckich, że znowu wyrostki Żywieckie nie wahają się w jasny dzień zkać błotem starca »żyda« zhańbić żonę »inteligentnika«. — Tak daleko idzie zaciekłość rasowa i stanowa, że zabija wszelkie poczucia godności ludzkiej. Możeby przezacni O. O. misjonarze i w tym kierunku w imię miłości bliźniego potrafili dobroczynny wpływ wywrzeć na umoralnienie naszej ludności.

Kronika.

Pamiętajmy o towarzystwie „Szkoły ludowej“.

Mianowanie. P. Dr. Stefan Tański Koncepista tutejszego Starostwa, mianowany został komisarzem powiatowym

Przeniesienie. P. Fr. Dulemba oficyał pocztowy przeniesiony został ze Żywca do Krakowa. Przeniesienie to ogólny żal wywołało u nas za p. Dulembą, który potrafił sobie zaskarbić szacunek i pozyskać życzliwych serc naszych. Żywiec zapamięta go sobie jako tęgiego i uprzejmego urzędnika. Do widzenia...

† **Ksiądz kardynał hrabia Halka Ledochowski**, gorący patriota — kapłan polski zmarł w Rzymie w dniu 22. lipca b. r. Był przed laty arcybiskupem poznańskim i prymasem polskim, a opór stawiany rozporządzeniom Bismarcka skierowanym przeciwko Polakom i Kościołowi katolickiemu, odpokutował dwuletniem więzieniem w Ostrowie w r. 1874. Wypuszczony z więzienia został przez papieża mianowanym kardynałem i prefektem kongregacji »Rozszerzania wiary« (de propaganda fide) w Rzymie, na którym to sta-

Apteka Mra. Farm. Stanisława Szczepańskiego w Zabłociu-Żywiec poleca aparaty i przybory fotograficzne z najlepszych fabryk.

nowisku wytrwał do końca swego świątobliwego żywota. Zmarł jako osmdziesięcioletni Staruszek. —

Biskup wileński ksiądz Zwierowicz, znany patryota i zesłaniec Moskali na osiedlenie do Tweru za to, że skutecznie przeciwdziałał prawosławiu na Litwie, ma zostać kardynałem w miejsce śp. Ledochowskiego. Byłby to godny następca swego godnego poprzednika.

Kasa Oszczędności miasta Żywca rozesłała zamknięcie rachunków za rok ubiegły. Z przedstawienia rzeczy widzimy, że kasa rozwija się doskonale i stale i budzi zaufanie tych ludzi, którzy swoje oszczędności w tej kasie umieszczają.

Strejki rolne wybuchły we wschodniej Galicyi w kilkunastu powiatach. Według doniesień ruskiego pisma »Diło« strejk objął około 200 wsi, a uczestniczy w strejku 100 tysięcy robotników rolnych. Zapłata dzienna robotnika wynosiła w lecie 50 do 70 halerzy. I za taką zapłatę ma żyć cała rodzina robotnika? Kilkunastu właścicieli dóbr podniosło zapłatę, ale pewna część ich nie poczuwa się do wyzysku, jakim ściska biedaków, zagraża sprowadzaniem maszyn i robotników z zachodnich (?) części kraju. Do niektórych powiatów wysłano wojsko, dla stłumienia możliwych rozruchów chłopskich. Strejk musi się zakończyć zwycięstwem robotników, bo słuszną sprawą musi odnieść zwycięstwo. Akcją strejkową kierują radykali ruscy i socjaliści, którzy starają się, aby bez strat od kół żołdactwa obeszło się, a biedacy, aby przecież znaleźli się w lepszym materyalnym położeniu.

Zaputyjemy c. k. Starostwo w Żywcu co się dzieje z czeladnią kasą chorych, czy ta egzystuje, wypłaca członków i czy odbywa doroczne Walne Zgromadzenie, jak również, czy składa sprawozdanie ze swej czynności świetnemu Starostwu?

Konkurs na posadę lekarza okręgowego w Milówce rozpisany będzie w krótko i Milówczanie ucieszą się, że od tego czasu już za paszportem będą mogli odjeżdżać na drugi świat. Sprawa ta ciągnęła się już od dłuższego czasu i doczekała się wreszcie przychylnego załatwienia.

Apteka w Ślemieniu. Starostwo żywieckie zażądało od apteki żywieckiej oświadczenia się, co do mającej powstać apteki publicznej w Ślemieniu. Apteka w Ślemieniu przydałaby się, tylko z czego ten aptekarz ma tam żyć — to zagadka nie do rozwiązania. Żaden z aptekarzy tutejszych nie oświadczy się przeciw aptece w Ślemieniu.

Ustawę dla djurnistów zabezpieczającą im jaki taki byt i normującą ich stosunki służbowe, ogłosiła niedawno wiedeńska »gazeta urzędowa«. Doczekali się więc w reszcie, że Rząd łaskawie wziął ich w swoją opiekę, i pomyślał, aby nie domierali głodem, a na starość mieli jakie takie zabezpieczenie. Podzielono ich na kategorie, według których unormowano im płacę i emeryturę. Ustawa ta spotkała się z powszechną sympatją.

Spoczynek niedzielny w aptekach pragnie rząd zaprowadzić. W tym celu rozesłano okólnik do wszystkich lekarzy i aptekarzy w powiecie, aby odpowiedzieli w jaki sposób da się to przeprowadzić. Sprawa nie wymaga wielkich namysłów. Zależy to od aptekarzy samych, a najwięcej od samej publiczności. Dyżur w aptece i tak trwa dniem i nocą, i taki trwać będzie dalej, a publiczność swe nagłe potrzeby może załatwić każdego czasu, rozchodzi się o to, aby aptekarze szczególnie ci, co siedzą tygodniami bez wszelkiej pomocy fachowej, mogli przynajmniej raz na tydzień nie być niewolnikami, i w aptece oczekiwać tych, co się im zachce pomady lub plastru angielskiego. Gdy publiczność się o spoczynku niedzielnym w aptekach dowie, potrafi ze swemi potrzebami dostosować się do okoliczności.

Byłoby rzeczą wskazaną, aby pan fizyk powiatowy zwołał konferencją aptekarzy i lekarzy w powiecie, na której postanowionoby, kiedy i w jaki sposób odpozynek niedzielny w aptekach dałby się zaprowadzić.

Rząd rosyjski pragnąłby jak najprędzej zrusyfikować Królestwo Polskie — ale to nie taka łatwa sprawa i nigdy nie wykonalna. »Przedświt«, pismo wychodzące we Lwowie, ogłosił niedawno temu sensacyjny artykuł, wyprowadzający na światło dzienne tajny dokument rządu cesarskiego do gubernatora Warszawskiego Czertkowa, informujący go jak ma postępować wobec Polaków i religji katolickiej aby skutecznie moskwiczyć i sprawosławiać. Autentyczność tego artykułu więcej jak pewna. Widzimy, że rząd satrapy północy chciałby całe społeczeństwo polskie wysadzić w powietrze i w cichości pracuje bardzo czynnie. A obrońca ludu ks. Stojalowski radby łapy lizać satrapie, czy przewracać ku niebu i śpiewać: »Boże caria chrani.« Ani słówkiem nie wspomniał o tem w swoim piśmie, nie wspomniał też o tem, jaki ukaz otrzymały seminarje duchowne, które klerykom nie umiejącym biegle po rosyjsku, odmawiały posad. Czy były korespondent »Dniownika Warszawskiego« nie poczuwa się do obowiązku doniesienia o tem swoim czytelnikom?

Fabryka papieru w Zabłociu pod Żywcem.

Jednym z największych zakładów fabrycznych w Galicyi jest obecnie fabryka papieru w Zabłociu pod Żywcem, przekształcona z dawniejszej fabryki firmy Bernaczk, Schrötter i Ska, świeżo wedle najnowszych wymagań urządzoną i prowadzoną od października 1901 przez »Towarzystwo akcyjne żywieckiej fabryki papieru« z siedzibą w Zabłociu.

Przerabia ona rocznie 180 wagonów szmat, ściąganych z całego kraju i drzewo zakupowane w lasach okolicznych, za cenę około 24.000 kor. rocznie. Z poza Galicyi sprowadza jeszcze dla swej fabrykacji gotową celozę drzewną.

Ilość robotników, zajętych obecnie przez zarząd fabryki, wynosi 425. Są to przeważnie ludzie miejscowi i krajowcy, i tylko pomiędzy majstrami i werkmistrzami są siły pozakrajowe. Tygodniowa płaca robotników wynosi 7.000 koron.

Roczna produkcja fabryki obliczoną jest na 2 miliony koron i takiej wysokości jest zakładowy kapitał Towarzystwa podzielony na 10.000 akcji po 200 koron.

Specyalnością fabryki jest wyrób bibulki dla ksiąg do kopiowania i na cygareta. Produkt jest zaledwie w $\frac{2}{10}$ częściach pozbywany w kraju i Austrii, reszta wywożoną jest za granice państwa. Fabryka ma już dziś odbiorców w Niemczech, Anglii, Belgii, Holandyi, Portugalii, Szwajcaryi, Danii, Szwecyi, Norwegii, Turcyi, nawet w Małej Azji, Egipcie, północnej Ameryce, Japonii i Australii.

Kradzież z włamaniem popełniono w sklepie jubilersko-zegarmistrzowskim Enocha w Zabłociu. Kradzież popełnili niedorostki, których o coś podobnego nikt by nie posądził. Szkoda dość wysoka — sprawcy pod kluczem na wikcie Furmanowej.

Walne Zgromadzenie Towarzystwa gimnastycznego „Sokół“ w Żywcu odbyło się w dniu 20. lipca b. r. z porządkiem dziennym budowa »Sokolni«. Wstrzymujemy się od krytyki powyższych uchwał na tem zgromadzeniu zapadłych, bo byłoby rzeczą bardzo a bardzo smutną, gdyby wspomniane uchwały zyskały moc obowiązującą. Na kpiny wygląda też, rozpisanie »Konkursu« na sposób jaki czytaliśmy w ogłoszeniach »Nowej Reformy«. Jestto aż nadto widocznie, że Wydział (w sprawie budowy Sokolni niekompetentny), chciałby zamydląć oczy, mając już

z góry do budowy upatrzony budowniczego. Przeciwno temu nie mamy, ale jak to wygląda, że w czasie kiedy wszyscy prześcigają się w upominaniu o popieranie przemysłu krajowego do budowy Sokolni nie tylko sprowadza się budowniczego, ale do tego, takiego budowniczego, który nie myśli żadnego tutejszego rękodzielnika zatrudnić przy budowie tutejszego polskiego sokolego gniazda. W imieniu tutejszych rękodzielników, wzywamy Wydział, aby się temu stanowczo sprzeciwił, jeśli nie chce wywołać zgorzenia i . . . wotum nieufności.

Skonfiskowano.

Otrzymujemy następujące pismo z prośbą o pomieszczenie: Doszło do mej wiadomości, iż powszechnie jestem posądzany, jakobym był autorem korespondencji umieszczonej swego czasu w »Głosie Narodu« a w złem świetle przedstawiającej tutejsze mieszczaństwo. W prawdzie nie starałem się dochodzić skąd wyszło to posądzenie, tylko czuję się w obowiązku podobnym wersjom zaprzeczyć.

Z poważaniem

St. S z c z e p a Ń s k i, aptekarz w Zabłociu.

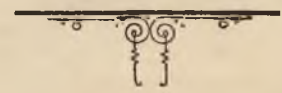
Od Administracji!

Wszystkich Czytelników naszych przepraszamy za błędy powijające się w naszym piśmie. Przyczyna tkwi w tem, że pismo drukujemy w niemieckiej drukarni i pomimo najdokładniejszej korekty błędy się znachodzą. Z czasem obiecujemy inaczej złemu zaradzić.

Józef Forner

Fabryka wody sodowej

SPORYSZ ad ŻYWIEC.

Fornera woda sodowa wpływa korzystnie na wydzielanie soku żołądkowego i na ruchy jelit.

Fornera woda sodowa wzmacnia podczas ogólnego osłabienia lub zmęczenia.

Fornera woda sodowa gasi pragnienie wśród upałów i gorączki.

Fornera woda sodowa jest dalej bardzo dobrym środkiem dla podniesienia apetytu.

Fornera woda sodowa jest dobrą wreszcie dla usunięcia gnuśności jelit.

Apteka Mra. Farm. Stanisława Szczepańskiego w Zabłociu-Żywiec poleca proszek holenderski dla bydła.

Liczne Listy pochwalne od wysokich osobistości, urzędników, obywateli jakoteż dobra sława Firmy dają najlepszą gwarancję.

Dom meblowy

KAMMHOLZA w CIESZYNIE,

Saska kępa 31
ulica Kolejowa 1.
Telefon Nr. 24.

pojedynczo i hurtownie
Dostawca związka
c. k. urzędników
państwowych.

Bogato zaopatrzony skład doborowych i gustownych urządzeń pomieszkań dla każdego stanu — z 5-cio letnią pisemną gwarancją — po cenach fabrycznych i skromnych spłatach.

25 Oddalanie nie przeszkadza ponieważ dostawa następuje opłatnie do każdej stacji kolejowej. Wysyłka na prowincję nadar sumienna. 36—

14 02-8

Najwyższe Odznaczenia na Wystawach światowych
w Paryżu, Londynie, Marsylii i Wiedniu, a to:
Dyplomy Honorowe i złote Medale, otrzymał

„SAPOMENTHOL”

wyrobu EUGENIUSZA MATULI, aptekarza w RADOMYSŁU koło Tarnowa.

Maść ta znana ze swej skuteczności od lat wielu, używaną bywa przez Lekarzy przeciwko cierpieniom REUMATYCZNYM-GOSCOWYM-SUCHYM BÓLOM i pokrewnym, z najlepszym skutkiem!!! Cena: Słoik próbny: 1 kor. 40 h. Słoik duży 5 kor. — Po otrzymaniu należytości lub za zaliczką, wysła 2 razy dnia wprost: Apteka i Laboratorium chem. farm. Eugeniusza Matuli, Radomyśl koło Tarnowa (Galicya) gdzie też zamówienia przysłać należy. — Przesyłając pieniądze, dołączyć należy 72 hal. na przekaz i opłatę pocztową, a 45 hal. na przesyłkę poleconą słoika próbnego. Żądać należy wyraźnie: SAPOMENTHOL wyrobu Eug. Matuli i przyjmować tylko oryginalny, w opakowaniu jak obok rysunek przedstawia!!! Przed naśladownictwami bez wartości ostrzega się!!! Nazwa, Opakowanie i Marka ochronna, prawnie zastrzeżona!!

Dostać można w Bielsku w aptece:

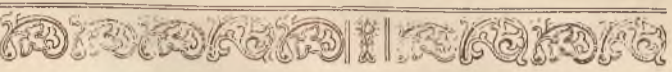
Gutwińskiego, Schneidera, Frankla.

Największy skład Singera maszyn do szycia i haftu

R. Pawłowskiego dawniej J. Iwanickiego
w Krakowie rynek główny L. 18.

Poleca maszyny najnowszej konstrukcji, ręczne od 30 do 65 złr. nożne od 40 do 120 złr., gotówką 10% taniej. Bszpłatna nauka haftów ozdobnych, robót ażurowych i wszelkiego szycia maszynowego. — UWAGA! W inszych składach sprzedawne maszyny do szycia są jedne-go z dawniejszych systemów, nisko-ramienne, ciężko i głośno szyjące i nie mają nic wspólnego z mojami najnowszej konstrukcji, z wszelkimi ulepszeniami, cicho i lekko szyjącymi maszynami Singera modelu z roku 1902 którym pod względem dobroci trwałości i działalności, żadne inne w przybliżeniu nawet dorównać nie mogą. NOWOŚĆ! Singera maszyny do czycia haftu, które bez odkręcania płyt i zmieniania ząbków, przyrządza się do haftu. — Cenniki darmo i opłatnie. 36-9 13.

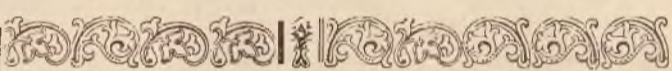
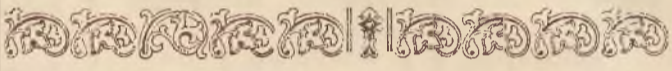
Baczność cykliści!

Jeszcze nigdy nie widziano w tak wybitnym gatunku i po niesłychanie taniej cenie Rowerów i części składowych.

Pierwszorządne rowery, modele z r. 1902, najlepsze marki od 150 k. do 250 k. Używane Rowery w dobrym stanie, z wszelkimi przyborami 90 i 100 k. Nowe

przeszłoroczne rowery Styria (Johan Puch & Co. Graz.) o ile zapas starczy zamiast 280 tylko 170 k. Płaszczki 28" doskonałej jakości 1 koron. Kiszki po 5 k. Continental, Reithofer, z gwarancją Płaszczki każdej wielkości po 13 k., oryginalne Dunlop 4 17 k. Kiszki po 6 koron. — Latarnie acetylenowe 6 k. Ceklo-meter Standard na 10.000 kilometrów 3 kor. Siodła 3 koron, czterosprężynowe 6 koron. Lampki acetylenowe po 4, 4.75, 7.50, 8, 9 k., lampki olejne 2, 2.50 i 3 k. Łańcuchy: Prima kotwicowe łańcuchy po 4 k., prima rolkowe po 6 kor. Pedaly prawdziwie francuskie B. S. A. para 6 kor. — Dzwonki od 80 halerzy począwszy. Torebki trójkątne 1 kor. 30 h. Paski do pakunków para 1 k. 25 h. Pompy nożne, doskonały wyrób 4 k. Kierownik niklowany 10 kor. Rączki gumowane para 1 korona. Wszystkie części składowe do bicykliów Gregra „Waffenrad“ i „Dürkoppa“ po cenach fabrycznych.

Cennik rowerów bezpłatnie. Specjalny katalog części składowych za 60 hal. w markach. Wysyłka za pobraniem pod ścisłą gwarancją. Niestosownie wymienia się. Skład fabryczny: 9) M. RUNDKIN, Wiedeń IX, Berggasse 3. Korespondencya polska. Spłata w ratach wykluczona. 10-10

Foncière

Peszteński Zakład Ubezpieczeń

założony w roku 1864

Generalna Agencya dla Galicyi i Bukowiny
w Lwowie ul. Akademicka 28

Pełnowpłacony kapitał akcyjny . . . K 3,000.000
Kapitał rezerwowy . . . „ 17,000.000
Roczne dochody z premij . . . „ 10,000.000

Ogólny fundusz gwarancyjny wynosi
zwyż K 30 000.000.

Taryfy Fonciere są mierne i warunki bardzo korzystne

Ubezpieczenia od ognia
Ubezpieczenia na dożycie pewnego wieku
Ubezpieczenia na wypadek śmierci
Ubezpieczenia posagów dla dzieci
Ubezpieczenia od mieszczeńskich wypadków
Ubezpieczenia od kradzieży z włamaniem.

„Foncière“

przyjmuje zgłoszenia przez Agencję powiatową u

ADOLFA WEBERA
w Zabłociu przy Żywcu.

DOM

lk. 334 ul. Kościuszki
w Żywcu

jest z wolnej ręki do

wynajęcia!

Nadaje się na sklep wędlin, oraz warsztat masarski. — Bliższych informacji udzieli właścicielka p.

Teresa Studencka.

Do

rozparcelowania.

Folwark

Olesza, poczta Monasterzyska

400 mórg najlepszy czarnoziem uprawa tytoniu, buraków kukurudzy, morga po 280 zł także las, i łąki:

Osobno do nabycia sto mórg folwarek.

Adres:

Dwór Olesza, p. Monasterzyska,

stacja kolei koło Stanisławowa.

Kościół i szkoła w miejscu.

W Poniedziałek dnia 4. Sierpnia 1902

o godzinie 9tej rano odbędzie się w młynie parowym w Łodygowicach sprzedaż z wolnej ręki następujących ruchomości:

Koni, wozów, powozów, kasy, wagi, worków i. t. d.

Zarządca masy konkursowej Joachima Pilzera

Dr. Broder.

Apteka Mra. Farm. Stanisława Szczepańskiego w Zabłociu-Żywcu poleca znakomite nacieranie na reumatyzm „Linimentum Mentholi“ Witkiewicza, po 80 halerzy za flaszkę.

Ogniotrwałe żelazne

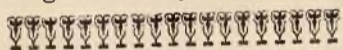
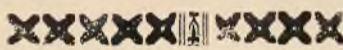
kasy

żelazne

Ogniotrwałe kasety

do przymocowania u biurka,
po najtańszej cenie u firmy**S. BERGER**

we Wiedniu.

I. Wipplinger-strasse 29,
ilustrowane cenniki darmo
i oplatnie.**Franciszek Olszewski**krawiec męzki cywilny
i wojskowy przy ulicy
Kościuszki w Żywcu
poleca swoją pracownię
krawiecką i ręczy za do-
rowe i gustowne materyje
i sukna oraz za modny i
elegancki krój.**Hermann Munk**
w Zabłociukoło dworca kolejowego
poleca swój bogato za-
opatrzonej skład
herbatychińsko-rosyjskiej
po cenach niskich.

Fabryka wódek i likierów

Hermana Munka
w Zabłociupoleca swoje zna-
komite i odzna-
czone wyroby w
zakresie wódek, li-
kerów i rumu, po
przystępnych ce-
nach przyczem za-
wiadamia, że prze-
syłki wykonuje od-
wrotną pocztę we
flaszkiach i w but-
lach oplatanych.Nie zwykły spirytus ani lak żywiczny
lecz środek płynny o pięknym połysku
dokładnym zapuszczaniu i natychmia-
stowym schnięciuNadaje posadzce elegancji i zapuszcza
wszelkie dawniejsze pociągania.**Nowość!** Znakomity środek do
zapuszczania posadzek,
murów i sprzętów. **Nowość!****LAKIER EOLINOWY**

marka prawną zabezpieczony

można go mieć w pięciu kolorach, natych-
miast schnie, hezwonny, kolor i połysk wy-
stępuje już po pierwszym pociągnięciu.

Trwałość poręcza się.

W Żywcu na składzie u firmy:

JÓZEF WERBER
w Isep.Na odpusty, wesela,
dla sklepów wiejskich

poleca tanie wyroby cukrowe i piernikarskie

JAN KATZER w Zabłociu.Tamże świece woskowe kościelne we wszystkich wielkościach
i gatunkach.**L. Frommowitz w Zabłociu**poleca swój bogato zaopatrzony skład mąki
i wiktuałów, również towarów korzennych
tak hurtownie jak i częściowo po cenach
przystępnych.Sztuczny nawóz „Tomasyna“
najlepszy i najtańszy środek do poprawy
nieurodzajnych gruntów do nabycia u**B. Lermiera w Zabłociu**

naprzeciw dworca kolejowego.

Były asystent szpitala w Wiedniu
Dr. ADOLF SCHMETTERLING

w ZABŁOCIU przy ŻYWCU

nad apteką Szczepańskiego I. piętro, ordynuje co dziennie

rano od 9—12 i od 2—6 po poł.

M. SCHWARZ, Zabłocie
cegły maszynowe, dachówki cementowe
rurki drenowe, wapno.**Leopold Unger**

fabryka zapalek w Za dziele przy Żywcu.

Znane polskie kiełbasy delikatne tudzież szynki
surowe i wędzone po tanich cenach, tak czę-
ściowo jakoteż hurtem, każdego czasu u**Franciszka Studenckiego**

w Ispie.

Wysełka pocztą i koleją odwrotnie codziennie

Wyroby szewskie

najlepszej jakości poleca

J. BAGIEREK

w Żywcu, ul. Kościuszki.

Roman Wieczorek

krawiec w Żywcu

przyjmuje wszelkie roboty
w zakres ten wchodzące. z
gwarancją za najlepsze wy-
konania, po przystępnych
cenach.

Taniej jak w Bielsku i wygodnie

bo na spłaty i na miejscu

młockarnie, sieczkarnie, pompy, wszelkiego ro-
dzaju, sikawki i wszelkie maszyny rolnicze
własnego wyrobu poleca**Zygmunt Rübner w Zabłociu**

pracownia maszyn i warsztat ślusarski.

Każdy więc rolnik nie potrzebując zaraz kupować niechaj
ogłąda u mnie wyroby i przekona się o tanioci.**WĘGLE kamienne****B. Glücksman w Ispie koło Żywca.**Wskutek uchwały Wydziału z dnia 28. listopada
1901 r**„Kasa Oszczędności miasta Żywca“**opłacać będzie począwszy od dnia 1. grudnia 1901 od
wkładów bez różnicy ich wysokości procent po 4 1/2.

za Wydział i Prezes

Dr. Kornicki.

Zarząd lasów Kocierz

ad Moszczanica, poczta Ry chwał

koło Ż y w c a dostarczyć może na żądanie

sztachety

do ogrodzeń w każdej ilości po tanich cenach.

Zgłoszenia pisemne uprasza się do Zarządu.

Fotograficzny Atelier R. SCHREINZER i Syn

w BIELSKU i ŻYWCU

Zdjęcia fotograficzne w Żywcu w każdą niedzielę po 1. i 15. mie-
sięca od 10 rano do 5 popołudniu.

Uprasza o liczne odwiedziny.